

Årshjul for Tommeliten 26/27

Når lek blir språk– og språk blir lek

Vi skal bruke barnas lek, interesser og opplevelser som utgangspunkt for språkarbeid i både spontan-/frilek og planlagte aktiviteter. De voksne er tett på, setter ord på det som skjer, utvider barnas ytringer og gir barna tid og mulighet til å uttrykke seg.

Gjennom året bruker vi særlig Snakkepakken, Polyino, konkreter, bøker, sanger, rim, regler, bevegelse og lek som grunnlag for vårt arbeid.

En enkel huskeregel: **Se – sett ord på – utvid – lek videre.**

AUGUST – TILVENNING

Mål: Barna skal få tid og støtte til å bli trygge på de voksne, barna og miljøet på avdelingen. Vi skaper trygghet gjennom nærhet, gjentakelser og forutsigbare rutiner.

Vi gjør:

- Bli kjent med hverandre og avdelingen
- Bruke barnas navn aktivt
- Navnesanger og sangleker
- Se på bilder av barna
- Ha små lekegrupper med tett voksenstøtte
- Lese enkle bøker sammen

 Bøker: Bøker om vennskap, barnehage og det å bli kjent

 Sanger: Navnesanger, Nede på stasjonen, Hjulene på bussen og Hode, skulder, kne og tå.

Språk: navn, jeg, du, min, din, hei, hadet.

SEPTEMBER – TRYGGHET OG RELASJON

Mål: Barna skal oppleve trygghet, tilhørighet og glede ved å være sammen. Vi bruker navn, blikk, kropp, sang og gjentakelser for å bli kjent.

Vi gjør:

- Navnesanger
- Lek og aktiviteter som skaper fellesskap
- Se på bilder av hverandre
- Sette ord på følelser og opplevelser
- Bruke Snakkepakken til følelser og relasjoner
- Lese og snakke om bøker om følelser
- Støtte barna i å invitere hverandre inn i lek

Bøker: Bøker om følelser, vennskap og relasjoner

Sanger: Høstvisa, Nå faller bladene og Lillebrors vise

Språk: glad, lei seg, sint, redd, venn, sammen, hjelpe, trøste.

OKTOBER – HØST, NATUR OG SPRÅKLIGE OPPDAGELSER

Mål: Barna skal få utforske høsten med kroppen og sansene og sette ord på endringene de ser i naturen.

Vi gjør:

- Gå på høstturer og samle naturmaterialer
- Utforske blader, kongler, pinner og steiner
- Smake og utforske epler
- Markere epledagen
- Snakke om farger, former og størrelser
- Se på hva som endrer seg ute
- Markere FN-dagen og ha fokus på fellesskap og mangfold

Bøker: Høstbøker, naturbøker og bøker om epler

Sanger: *Eplemannen, Lille Petter Edderkopp, Blader faller.*

Språk: høst, blad, eple, rød, gul, stor, liten, våt, tørr, mange, få.

NOVEMBER – RYTME, SANG OG MUSIKK

Mål: Barna skal oppleve språkets rytme, lyder og gjentakelser gjennom rim, regler, sang og bevegelse.

Vi gjør:

- Rim og regler
- Sang og bevegelse
- Klappe rytmer
- Leke med lyder og tøyseord
- Bruke Snakkepakken aktivt
- Lage hinderløype med språklige begreper
- Bruke kroppen til å illustrere ord

 Bøker: Rim- og reglebøker, bøker med gjentakelser og lyder.

 Sanger: So ro lillemann, Tommelfinger, tommelfinger, hvor er du? Og Kua mi, jeg takker deg

Språk: opp, ned, over, under, fort, sakte, stopp, gå.

DESEMBER – JUL OG FORTELLINGER

Mål: Barna skal få oppleve julens tradisjoner gjennom fortellinger, sang, lek og felles opplevelser.

Vi gjør:

- Adventskalender
- Juleverksted
- Lese juleeventyr
- Lysfest
- Nissefest
- Bake og utforske juletradisjoner
- Bruke konkrete og rekvisitter i lek
- Gjenta favorittfortellinger og sanger

 Bøker: Julefortellinger og eventyr

 Sanger: På låven sitter nissen, Musevisa, Nå tennes tusen julelys.

Språk: nisse, jul, gave, lys, mørk, stor, liten, først, sist.

JANUAR – KROPP, BEVEGELSE OG SANSER

Mål: Barna skal utforske kroppen og sansene gjennom bevegelse, lek og ulike sanseopplevelser.

Vi gjør:

- Bevegelsessanger
- Hinderløyper
- Danse og bevege oss til musikk
- Sanseopplevelser
- Føle, lytte, lukte og smake
- Utforske kald/varm og myk/hard
- Bruke Snakkepakken til kropp og sanser

Bøker: Bøker om kroppen, sanser og bevegelse.

Sanger: *Hode, skulder, kne og tå, Tommelfinger, Jeg er en liten undulat.*

Språk: kropp, hånd, fot, øye, øre, over, under, fort, sakte.

FEBRUAR – VINTER OG DYR

Mål: Barna skal få utforske vinteren gjennom lek, bevegelse, fantasi og felles opplevelser.

Vi gjør:

- Vinteraktiviteter ute
- Utforske snø og is
- Karneval
- Markerer samisk nasjonaldag
- Fastelavn
- Lage vinterlekemiljø inne
- Lese bøker om vinter og dyr

Bøker: Vinterbøker, dyrebøker og bøker om samisk kultur

Sanger: *Bjørnen sover, Reven rasker over isen, Se nå snør det og Det snør, det snør*

Språk: kald, varm, snø, is, vinter, dyr, klær, farger.

MARS – PÅSKE

Mål: Barna skal få utforske vårens tegn og påskens tradisjoner gjennom lek, sanser og opplevelser.

Vi gjør:

- Gul frokost
- Vaffeldag
- Forkultivering og planting
- Eggjakt
- Utforske frø, jord og vekst
- Synge og lese om vår og påske
- Bruke egg og kyllinger i rollelek
- Følge med på det som spirer og vokser

Bøker: Påske-, vår- og plantebøker

Sanger: En liten kylling i egget lå, Fløy en liten blåfugl og Alle fugler små de er.

Språk: gul, egg, kylling, frø, jord, plante, vokse, inni, utenfor.

APRIL – UNDRING, UTFORSKING OG REALFAG

Mål: Barna skal få undre seg, undersøke og utforske naturen rundt seg.

Vi gjør:

- Eksperimenter
- Bruke forstørrelsesglass
- Undersøke småkryp, blader, steiner og planter
- Sortere og sammenligne
- Følge utviklingen fra frø til plante
- Snakke om det vi oppdager
- Bruke bøker som utgangspunkt for videre utforsking

Bøker: Bøker om natur, småkryp, planter og vår.

Sanger: Jeg gikk en tur på stien, Alle fugler små de er og Blomster små

Språk: se, finne, undersøke, stor, liten, under, over, vokse, blomstre.

MAI – KREATIVITET

Mål: Barna skal utforske farger, former og ulike materialer gjennom kreativ lek og skapende aktiviteter.

Vi gjør:

- Utforske farger
- Fingermaling
- Male med ulike materialer
- Utforske teksturer
- Blomster og vekster
- Lage kunst med naturmaterialer
- Sette ord på det barna lager og opplever
- La barna eksperimentere uten krav om et bestemt resultat

Bøker: Bøker med tydelige bilder, farger og natur.

Sanger: Blomster små, Kom mai, du skjønne milde og 17. mai er vi så glad i

Språk: rød, gul, blå, grønn, myk, hard, glatt, ru, våt, tørr.

JUNI – FRILEK OG INDIVIDUELL STØTTE

Mål: Barna skal få god tid til å fordype seg i egen lek. De voksne følger barnas initiativ og støtter utvikling av språk, samspill og selvstendighet.

Vi gjør:

- Gi god tid til spontan lek
- Observere og følge barnas interesser
- Støtte barna i å løse små utfordringer selv
- Oppmuntre til selvstendighet i hverdagsrutiner
- Tilrettelegge for rollelek og samarbeid
- Ha fokus på overgang til stor avdeling
- Snakke om det som skal skje videre

Bøker: Barnas favorittbøker og bøker om å begynne på ny avdeling.

Sanger: Sommer kommer, Mikkil Rev og Ro, ro til fiskeskjær

Språk: jeg kan, hjelpe, prøve, min tur, din tur, sammen, selv.

JULI – SOMMER

Mål: Barna skal oppleve at lek, språk og læring skjer overalt – også ute.

Vi gjør:

- Utelek og utforsking
- Lesestunder ute
- Sang og regler ute
- Vann- og sandlek
- Bruke naturen som lekemateriale og lekemiljø
- Følge barnas initiativ
- Tilpasse aktiviteter etter barnegruppen og ferieavvikling
- Skape gode, rolige opplevelser i en mindre barnegruppe

 Bøker: Favorittbøker, pekebøker og bøker barna kjenner godt.

 Sanger: Barnas favorittsanger og sanger fra året.

Språk: her, der, se, finne, stor, liten, våt, tørr, varm, kald.

Årshjul for Tommeliten

